

Cultuurmonitor Rotterdam 2022

Een onderzoek naar cultuurdeelname

Onderzoek en Business Intelligence

Gemeente
Rotterdam

Wie zijn wij?

Onderzoek en Business Intelligence
is een afdeling binnen de gemeente Rotterdam.

De afdeling verzamelt informatie en doet onderzoek voor het maken en uitvoeren van beleid door de gemeente Rotterdam. Het onderzoek gaat over onderwerpen als gezondheid, zorg, onderwijs, re-integratie, demografie, ruimtelijke ordening en veiligheid. Soms is de gemeentelijke organisatie het onderwerp, vaker gaat het over de stad en haar bewoners. Het doel is steeds om met deze verzamelde kennis het beleid en de bedrijfsvoering van de gemeente te verbeteren.

Auteurs

Menthe Rijk, *MSc*
Özcan Erdem, *PhD*

Colofon

Gemeente Rotterdam, afdeling Onderzoek en Business Intelligence (OBI)

Datum: 22 juni 2023
Projectnummer: 8296
Vragen: onderzoek@rotterdam.nl
Meer informatie: onderzoek010.nl

Gemeente
Rotterdam

Samenvatting

Het Rotterdamse cultuuraanbod wordt gebruikt door 86% van alle Rotterdammers (van 15 tot en met 79 jaar). Bijna driekwart van de inwoners van Rotterdam (72%) maakt wel eens gebruik van door de gemeente gesubsidieerd cultuuraanbod en ongeveer drie op de vijf bezoekt wel eens een zogeheten cultuurplaninstelling. Deze bezoekerspercentages zijn vergelijkbaar met de cijfers uit 2018.

De nota "Stad in transitie, cultuur in verandering. Uitgangspunten voor het Rotterdamse cultuurbeleid 2021-2024" (juni 2019) vormt de achtergrond voor dit onderzoek. In deze nota is onder andere vastgelegd dat de Rotterdamse culturele instellingen zich ten doel stellen om cultuuraanbod te bieden voor zoveel mogelijk Rotterdammers. Dit onderzoek is een vervolgmeting van de Cultuurmonitor Rotterdam 2018. De onderzoeksvraag luidt: *Hoeveel procent van de Rotterdammers bezocht of gebruikte in 2022 een Rotterdamse culturele instelling?*

Om deze onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden is een vragenlijstonderzoek gehouden rond de jaarwisseling 2022-2023. In dit rapport wordt per culturele instelling vermeld hoe hoog het bezoekerspercentage in de gehele Rotterdamse bevolking is. In deze samenvatting vermelden we slechts de toaaltellingen.

Het meest bezochte genre is bioscopen/filmhuizen, gevolgd door concertzalen, musea, festivals/evenementen en theaters. Vrouwen, jongeren en jongvolwassenen, inwoners met een Nederlandse, westerse, Surinaamse, Antilliaanse of Kaapverdiaanse achtergrond, midden- en hoogopgeleiden, hogere-inkomensgroepen en inwoners met een goede gezondheid hebben in 2022 vaker een Rotterdamse culturele instelling bezocht of gebruikt.

Tabel S.1 Bezoek aan diverse culturele genres in 2022, in % van Rotterdammers

	Totaal	Subsidie	Cultuurplan
Bioscopen/filmhuizen	67	17	17
Concertzalen, podia en clubs	46	29	29
Musea	44	41	41
Festivals en evenementen	43	34	22
Theaters	41	31	31
Bibliotheek Rotterdam	28	28	0
Wijkgebouwen, wijktheaters en lokale cultuurcentra	15	13	1
Muziekactiviteiten en muzikaal uitvoerende gezelschappen	13	11	11
Expositieruimten en galeries	12	10	10
Andere culturele organisaties en activiteiten	11	11	9
Dans- of theatergezelschappen	9	8	7
Culturele workshops, cursussen en lessen	6	5	5
Minstens één van deze	86	72	61

Er zijn verschillende redenen waarom Rotterdammers geen culturele voorzieningen en/of activiteiten (meer) bezoeken. De belangrijkste redenen zijn: tijdgebrek (41%), niet op de hoogte zijn van het aanbod (36%) en de prijs (28%). De Rotterdammers die wel culturele voorzieningen en/of activiteiten bezoeken geven aan dat zij dit voornamelijk doen ter ontspanning (67%), om tijd met familie/vrienden door te brengen (48%), om nieuwe ervaringen op te doen (41%) en omdat ze ervan genieten (41%).

Inhoud.

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en plaatsbepaling	4
1.2	Vraagstelling	4
1.3	Het onderzoek	4
1.4	Leeswijzer	4
2	Cultuur in Rotterdam	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Theaters en zalen	6
2.3	Concertzalen, podia en clubs	6
2.4	Bioscopen/filmhuizen	7
2.5	Musea	7
2.6	Expositieruimten en galeries	8
2.7	Muziekactiviteiten en muzikaal uitvoerende gezelschappen	8
2.8	Dans- en theatergezelschappen	9
2.9	Culturele festivals en evenementen	9
2.10	Sportevenementen	10
2.11	Lokale culturele centra	10
2.12	Workshops, cursussen en lessen	11
2.13	Andere culturele activiteiten	11
2.14	Bibliotheek Rotterdam	11
3	Redenen cultuurbezoek	12
3.1	Inleiding	12
4	Wel en niet gesubsidieerd cultuurbezoek	13
4.1	Inleiding	13
4.2	Het totale bezoek per genre en totaal	13
5	Cultuurbezoek nader bekeken	14

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en plaatsbepaling

Dit onderzoek is een vervolgmeting van de Cultuurmonitor 2018¹. De nota "Stad in transitie, cultuur in verandering. Uitgangspunten voor het Rotterdamse cultuurbeleid 2021-2024" (juni 2019) vormt de basis voor het huidige onderzoek. In lijn met de vorige nota² is het bieden van een inclusief cultuuraanbod waarin alle Rotterdammers iets van hun gading kunnen vinden, een van de speerpunten. Het doel van dit onderzoek is om het bereik van de Rotterdamse cultuursector onder Rotterdammers te meten en te vergelijken met het publieksbereik van de culturele sector uit 2018.

1.2 Vraagstelling

Om het bereik van de Rotterdamse cultuursector onder Rotterdammers te meten, moet de volgende centrale onderzoeksvraag beantwoord worden:

Hoeveel procent van de Rotterdammers van 15 tot en met 79 jaar bezocht of gebruikte in 2022 een Rotterdamse culturele instelling?

Bij dit onderzoek wordt onderscheid gemaakt tussen het publieksbereik van alle Rotterdamse culturele instellingen tezamen, het publieksbereik van alleen de gesubsidieerde instellingen en het publieksbereik van de culturele instellingen die vallen onder het Rotterdamse Cultuurplan 2021-2024. Dit leidt tot de volgende deelvragen:

1. Hoeveel procent van de Rotterdammers bezocht of gebruikte in 2022 een Rotterdamse culturele instelling?
2. Hoeveel procent van de Rotterdammers bezocht of gebruikte in 2022 een gesubsidieerde Rotterdamse culturele instelling?

3. Hoeveel procent van de Rotterdammers bezocht of gebruikte in 2022 een Rotterdamse culturele instelling die is opgenomen in het Rotterdamse Cultuurplan 2021-2024?

1.3 Het onderzoek

Het vragenlijstonderzoek vond plaats door middel van een combinatie van vier veldwerkmethoden: een postvragenlijst, een online vragenlijst, interviews via telefoon en door middel van huisbezoeken. Het veldwerk werd van januari tot maart 2023 uitgevoerd door het Rotterdamse onderzoeksbureau Mediad. Uit een steekproef van 3.353 Rotterdammers werd een bruikbare respons gerealiseerd van 1.074. Dit komt neer op een responspercentage van 32%. De representativiteit van de respons ten opzichte van de populatie is redelijk goed en werd verder verbeterd door het toepassen van een wegingsfactor gebaseerd op de kenmerken leeftijd, migratieachtergrond en gebied (NPRZ³).

1.4 Leeswijzer

In dit rapport wordt enkel gekeken naar het publieksbereik van culturele instellingen *in Rotterdam*. Met 'publieksbereik' wordt het bereik onder Rotterdammers bedoeld. In dit rapport gaat het dus niet om het bezoek of het gebruik van Rotterdamse culturele instellingen door mensen van buiten Rotterdam. Het begrip "Rotterdammers" wordt ten behoeve van dit onderzoek afgebakend met de leeftijdsgrenzen 15 tot en met 79 jaar.

Publieksbereik wordt gemeten aan de hand van de antwoorden van de respondenten in dit onderzoek. Dit onderzoek geeft een indicatie van het

¹ De Vries (2021). De Cultuurmonitor Rotterdam 2018, OBI, Gemeente Rotterdam.

² In de nota "Reikwijdte & armslag. Uitgangspuntennota voor het Rotterdamse Cultuurplan 2017-2020" (november 2015) is onder andere vastgelegd dat de Rotterdamse culturele instellingen zich ten doel stellen om cultuuraanbod te bieden aan zoveel mogelijk Rotterdammers.

³ NPRZ bestaat uit gebieden Feijenoord, Charlois en IJsselmonde.

bezoek aan verschillende culturele genres; het meten van het exacte bezoek per specifieke instelling is niet het doel van dit onderzoek. De bezoekerspercentages vermeld in dit rapport zullen daarom afwijken van de daadwerkelijke bezoekerspercentages van de Rotterdamse culturele instellingen gezien niet alle Rotterdammers meedoen aan dit onderzoek en niet alle bezoekers van een Rotterdamse culturele instelling uit Rotterdam komen.

Bij het optellen van het bezoek aan alle instellingen van een bepaalde rubriek (zoals alle musea of alle theaters) wordt ook steeds het bezoek aan alle gesubsidieerde instellingen vermeld en het bezoek aan alle Cultuurplaninstellingen. In de tabellen wordt per instelling met een kleine letter aangegeven hoe de instelling meetelt in deze totalen. Een c duidt op een cultuurplansubsidie, een s betekent: wel structureel subsidie, maar niet in het kader van het cultuurplan. Geen toevoeging betekent: geen gemeentelijke subsidie.

In enkele tabellen staat een nul vermeld als bezoekerspercentage. Dit betekent niet per definitie dat geen enkele Rotterdammer een bezoek bracht, maar dat dit geldt voor minder dan een half procent van de Rotterdammers.

In de rapportage worden vergelijkingen gemaakt tussen de bezoekerspercentages van 2018 en die van 2022. Er wordt gesproken van een daling of een stijging enkel wanneer deze statistisch gezien significant is ($p < 0,05$). Om te toetsen of het cultuurbezoek betekenisvol is veranderd, is de z-waarde van het verschil tussen twee metingen vergeleken met de kritische z-waarde. Verschillen die niet statistisch significant zijn, worden omschreven als vergelijkbaar.

Maatschappelijke context:

Voor het interpreteren van de resultaten is het belangrijk om rekening te houden met de maatschappelijke context. Begin 2022 golden er in

Nederland nog enkele coronamaatregelen⁴. Daarnaast was er in 2022 een stijging in het aandeel Nederlanders dat zich zorgen maakt over hun financiële toekomst⁵. We kunnen niet uitsluiten dat deze factoren geen effect hebben gehad op de cultuurdeelname in 2022.

⁴ Tijdelijk van coronamaatregelen 2022 | RIVM

⁵ Zorgen over financiële toekomst in jaar tijd flink toegenomen (cbs.nl)

2 Cultuur in Rotterdam

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staat de eerste deelvraag centraal: Hoeveel procent van de Rotterdammers bezocht of gebruikte in 2022 een Rotterdamse culturele instelling?

Om hierop een antwoord te geven wordt het gebruik van de afzonderlijke instellingen *per genre* gepresenteerd.

2.2 Theaters en zalen

Vier op de tien Rotterdammers (41%) bezocht in 2022 één of meer theaters of zalen in Rotterdam. Dit is een daling ten opzichte van 2018 (48%). Zowel het Luxor Theater (oude en nieuwe samen) als Ahoy is door 1 op de 5 Rotterdammers bezocht in 2022. Ahoy wordt niet door de gemeente gesubsidieerd, de andere genoemde theaters en zalen wel. 31% van de Rotterdammers bezocht een gesubsidieerd(e) theater of zaal. Ook dit is een daling ten opzichte van 2018 (36%).

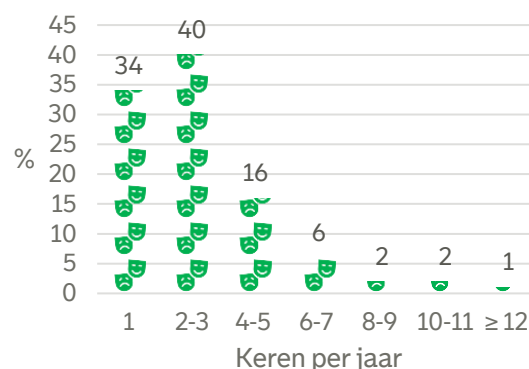
Tabel 2.1 Bezoek aan theaters en zalen in 2022, in % van Rotterdammers

Ahoy	21
Luxor Theater (oude en nieuwe) ^c	18
Theater Zuidplein ^c	10
Theater Rotterdam (TR) (onder andere TR Schouwburg, TR William Boothlaan, TR op locatie, Productiehuis) ^c	7
Theater Walhalla ^c	5
MAAS Podium ^c	3
Jeugdtheater Hofplein ^c	2
Studio de Bakkerij ^c	1
Andere theaters in Rotterdam	1
Minstens één van deze	41
Minstens één met subsidie	31
Minstens één met <i>cultuurplansubsidie</i>	31

De meeste Rotterdammers die een theater hebben bezocht in 2022 kunnen hun bezoeken op één hand tellen. Zo geeft vier op de tien (40%) aan dat zij 2 tot 3 keer een theater bezocht hebben in 2022. Daarnaast geeft ongeveer een derde van de Rotterdamse theaterbezoekers aan dat zij slechts

één enkele keer het theater bezocht hebben in 2022 (34%).

Grafiek 2.1 Frequentie theater- en zalenbezoek in 2022, in % van Rotterdammers die in 2022 een theater of zaal bezocht hebben

2.3 Concertzalen, podia en clubs

Bijna de helft (46%) van de Rotterdammers bezocht in 2022 één of meer Rotterdamse concertzalen, podia of clubs. Dit is vergelijkbaar met de resultaten uit 2018 (47%). Ahoy is de meest bezochte instelling in deze rubriek, met 21%. De Doelen wordt door 13% bezocht. Tellen we alleen de gesubsidieerde concertzalen, podia of clubs, dan is het totaalbezoek 29%. Ook dit is vergelijkbaar met 2018 (28%).

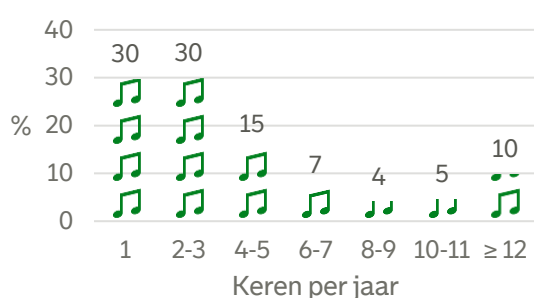
Tabel 2.2 Bezoek aan concertzalen, podia en clubs in 2022, in % van Rotterdammers

Ahoy	21
De Doelen ^c	13
Annabel	12
Maassilo	11
BIRD ^c	8
LantarenVenster ^c	8
Rotown ^c	7
Laurenskerk ^c	4
Club Villa Thalia ^c	4
TOFFLER	4
WORM ^c	4
Club MUNCH	3
Club Vibes	2
Baroeg ^c	2

World Music and Dance Centre / WMDC (ook GroundsPodium) ^c	1
Paviljoen - Charlois aan het Water ^s	1
Frontaal Podium ^c	0
Stadspodium ^s	0
Spraakuhloos ^c	0
Andere concertzalen, podia of clubs in Rotterdam	6
Minstens één van deze	46
Minstens één met subsidie	29
Minstens één met <i>cultuurplansubsidie</i>	29

Eén op de drie Rotterdammers die in 2022 een concert, podium of club heeft bezocht, geeft aan dat zij dit slechts één enkele keer gedaan hebben in 2022. De meerderheid van de Rotterdammers is vaker dan één keer naar een concert, podium of club geweest in 2022. Eén op de tien respondenten geeft zelfs aan dat zij minstens 12 keer deze instanties hebben bezocht.

Grafiek 2.2 Frequentie concert, podia en club-bezoek in 2022, in % van Rotterdammers die in 2022 een concert, podium of club bezocht hebben

2.4 Bioscopen/filmhuizen

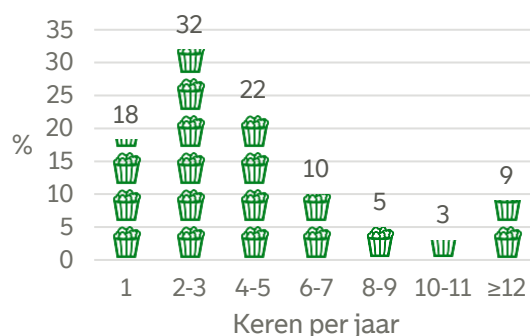
Twee op de drie Rotterdammers (67%) bezocht in 2022 één of meerdere van de Rotterdamse bioscopen of filmhuizen. Dit is vergelijkbaar met het bioscoopbezoek in 2018 (70%). Net als bij de voorgaande meting zijn de Pathé-bioscopen het meest bezocht. Net als in 2018 bezocht 17% van de Rotterdammers een gesubsidieerd filmhuis, namelijk LantarenVenster, dat subsidie krijgt in het kader van het Cultuurplan.

Tabel 2.3 Bezoek aan bioscopen/filmhuizen in 2022, in % van Rotterdammers

Pathé De Kuip	40
Pathé Schouwburgplein	36
Cinerama	20
LantarenVenster ^c	17
KINO	14
Andere bioscoop/filmhuis in Rotterdam	0
Minstens één van deze	67
Minstens één met subsidie	17
Minstens één met <i>cultuurplansubsidie</i>	17

Iets minder dan één op de vijf (18%) van de Rotterdammers die in 2022 een bioscoop of filmhuis bezocht heeft, geeft aan dit slechts één keer gedaan te hebben in 2022. De meeste Rotterdamse bioscoopbezoekers hebben meerdere keren een bioscoop of filmhuis bezocht in 2022; ongeveer één op de tien (9%) respondenten heeft dit zelfs 12 keer of meer gedaan.

Grafiek 2.3 Frequentie bioscoop en filmhuis bezoek in 2022, in % van Rotterdammers die in 2022 een bioscoop of filmhuis bezocht hebben

2.5 Musea

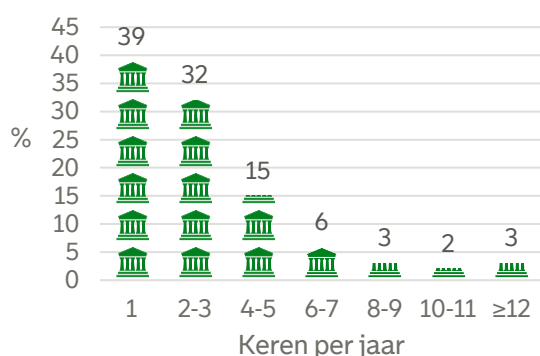
44% van de Rotterdammers bezocht in 2022 één of meer musea in Rotterdam. Dit is vergelijkbaar met het museumbezoek in 2018 (45%). Tellen we alleen de gesubsidieerde musea, dan is de totaal-telling iets lager: 41% bezocht minstens één van deze. Dat percentage geldt ook voor de totaal-telling van de musea met een cultuurplansubsidie. Het bezoek aan gesubsidieerde musea is vergelijkbaar met 2018 (44%).

Tabel 2.4 Bezoek aan musea in 2022, in % van Rotterdammers

Kunsthal ^c	23
(Depot) Boijmans Van Beuningen ^c	21
Maritiem Museum ^c	14
Wereldmuseum ^c	8
Nederlands Fotomuseum ^c	8
Natuurhistorisch Museum ^c	7
Het Nieuwe Instituut ^s	6
Mariniersmuseum	4
Museum Rotterdam ('40-'45 NU aan de Coolhaven)	3
Belasting & Douane Museum	2
Chabot Museum ^c	2
Trammuseum (RoMeO) ^c	1
Pinball Museum	1
Een ander museum in Rotterdam	1
Minstens één van deze	44
Minstens één met subsidie	41
Minstens één met cultuurplansubsidie	41

Van de Rotterdammers die in 2022 een museum bezocht hebben, geeft ongeveer vier op de tien (39%) aan dat zij dit eenmalig gedaan hebben. Ongeveer twee derde van de Rotterdamse museumbezoekers (32%) heeft in 2022 twee tot drie keer een museum bezocht. Slechts 3% van de respondenten heeft 12 keer of vaker een museum bezocht in 2022.

Grafiek 2.4 Frequentie museumbezoek in 2022, in % van Rotterdammers die in 2022 een museum bezocht hebben

2.6 Expositieruimten en galeries

Iets meer dan één op de tien Rotterdammers (12%) bezocht in 2022 één of meerdere Rotterdamse expositieruimten of galeries. Dit is een daling ten opzichte van 2018 (17%). In de vragenlijst werd de vraag verduidelijkt met de toevoeging: "tentoonstellingsruimten voor kunst". De

respondent kreeg deze enquêtevraag te zien nadat de vraag over musea al was beantwoord.

In 2018 was Kunstinstituut Melly (destijds onder de naam Witte de With) de meest bezochte instelling met 10% van de Rotterdammers als bezoeker. In 2022 heeft slechts 3% van de Rotterdammers aangegeven deze instelling te bezoeken, een flinke daling. Villa Zebra was in 2022 de best bezochte instelling met 4% van de Rotterdammers als bezoeker. De gesubsidieerde expositieruimten en galeries werden door 10% van de Rotterdammers bezocht; dit is een daling ten opzichte van 2018 (15%).

Tabel 2.5 Bezoek aan expositieruimten en galeries in 2022, in % van Rotterdammers

Villa Zebra ^c	4
Kunstinstituut Melly ^c (voorheen Witte de With)	3
TENT	2
Showroom Mama ^c	1
AVL Mundo (Brutus) ^c	1
Garage Rotterdam ^c	1
Kunsttuin Rotterdam (CBK) ^c	1
V2 ^c	1
A Tale of a Tub ^c	1
Galerie VIVID ^c	1
Printroom ^c	0
Rib ^s	0
DIG IT UP ^c	0
Een andere expositieruimte of galerie in Rotterdam	2
Minstens één van deze	12
Minstens één met subsidie	10
Minstens één met cultuurplansubsidie	10

2.7 Muziekactiviteiten en muzikaal uitvoerende gezelschappen

Net als in 2018 bezocht 13% van de Rotterdammers in 2022 één of meer muziekactiviteiten of optredens van muzikaal uitvoerende gezelschappen. Alle activiteiten en gezelschappen in deze rubriek ontvangen subsidie in het kader van het Cultuurplan. Het Rotterdamse Philharmonisch Orkest wordt meer bezocht dan de andere activiteiten/gezelschappen.

Tabel 2.6 Bezoek aan muziekactiviteiten en muzikaal uitvoerende gezelschappen in 2022, in % van Rotterdammers

Rotterdams Philharmonisch Orkest / RPhO ^c	5
Jazz International Rotterdam ^c	2
DoelenEnsemble ^c	2
Sinfonia Rotterdam ^c	2
Laurenschorij ^c	1
Popunie	1
(onder andere Popronde, Sena Grote Prijs van Rotterdam, Rotterdamse Popweek, Popunie Live, Meet the Pro) ^c	
Rotterdams Jeugd Symfonie Orkest / RJSO ^c	1
Music Matters (onder andere Music Matters Award) ^c	0
Prinses Christina Concours ^c	0
Een ander Rotterdams muziekactiviteit of muzikaal uitvoerend gezelschap	2
Minstens één van deze	13
Minstens één met subsidie	11
Minstens één met cultuurplansubsidie	11

2.8 Dans- en theatergezelschappen

Ongeveer één op de tien (9%) Rotterdammers bezocht in 2022 één of meer dans- of theatergezelschappen in Rotterdam. Dit is vergelijkbaar met de voorgaande meting in 2018 (8%). Ook als we enkel naar de gesubsidieerde instellingen kijken is het totaalbezoek vergelijkbaar. Het Scapino Ballet en Conny Janssen Danst worden het meest bezocht met elk 3% van de Rotterdammers als bezoeker.

Tabel 2.7 Bezoek aan dans- of theatergezelschappen in 2022, in % van Rotterdammers

Conny Janssen Danst ^c	3
Scapino Ballet Rotterdam ^c	3
Rotterdams Wijktheater ^c	1
Mooi weer & zo ^s	1
Wunderbaum ^c	1
Rotterdam International Duet Choreography Competition (RIDCC) ^c	1
URLAND ^c	1
CLUB GEWALT ^c	1
Dansateliers ^c	1
Hotel Modern ^c	1
Theater Babel Rotterdam	1
(voorheen Rotterdam Centrum voor Theater en Theater Maatwerk) ^c	
Lloydscompany ^c	0
Tall Tales Company ^c	0
Xclusiv Company (voorheen Got Skills) ^c	0

Misiconi Company ^s	0
TC (Theater Collectief) Macabre ^s	0
Teddy shouldn't smoke ^s	0
TheaterNetwerk Rotterdam / TNR (onder andere Amateur Theater Festival Rotterdam) ^c	0
Een ander Rotterdams dans- of theatergezelschap	1
Minstens één van deze	9
Minstens één met subsidie	8
Minstens één met cultuurplansubsidie	7

2.9 Culturele festivals en evenementen

Het bezoek aan festivals en evenementen is eerst in algemene bewoordingen uitgevraagd, zoals te zien in tabel 2.8. Daarna is er ook naar een aantal specifieke festivals en evenementen gevraagd, zie daarvoor tabel 2.9. De meest bezochte festivals hadden als thema 'muziek' of 'eten of drinken'.

Tabel 2.8 Bezoek aan diverse typen culturele festivals of evenementen in 2022, in % van Rotterdammers

Een festival op het gebied van muziek	23
Een festival op het gebied van eten of drinken	18
Een evenement dat te maken heeft met een bepaalde feestdag	15
Een kermis	15
Een sportevenement	14
Een festival dat te maken heeft met de haven	13
Een festival op het gebied van dance	10
Een festival op het gebied van film	10
Een ander type cultureel evenement	10
Een themamarkt	6
Een festival op het gebied van architectuur	4

Ruim 4 op de tien (43%) Rotterdammers bezocht in 2022 één of meer culturele festivals of evenementen in Rotterdam⁶. Dit is een daling ten opzichte van 2018 (52%). Het totaal wanneer alleen de cultuurplan-festivals worden opgeteld, komt uit op 22%. Tellen we daar de festivals bij die niet in het Cultuurplan zijn opgenomen maar wel structureel worden gesubsidieerd, dan komt het totaal op 34%. De Wereldhavendagen telt in deze laatste optelling zwaar mee. Vergelijken we de afzonderlijke festivals, dan blijkt dat de Wereldhavendagen verreweg het meest bezocht worden, gevolgd door Koningsdag festivals.

⁶ Het bezoek aan sportevenementen wordt apart uitgevraagd en daarom niet meegenomen in dit bezoekerspercentage.

Tabel 2.9 Bezoek aan specifieke culturele festivals of evenementen in 2022, in % van Rotterdammers

Wereldhavendagen ^s	19
Een festival in Rotterdam tijdens Koningsdag	13
Internationaal Film Festival Rotterdam (IFFR) ^c	9
Rotterdam Unlimited (voorheen Zomercarnaval en Dunya Festival) ^c	6
North Sea Jazz Festival ^s	5
Art Rotterdam (Week) ^s	5
Rotterdam Architectuurmaand(onder andere Rotterdamse Dakendagen, ZigZagCity, Dag van de architectuur) ^c	4
Een activiteit van North Sea Round Town ^c	3
Rotterdam Bluegrass Festival ^s	3
Architectuur Film Festival Rotterdam (AFFR) ^c	2
Metropolis Festival (Nemesis Metropolis) ^c	2
Motel Mozaïque ^c	2
Roffa Mon Amour ^s	2
Circusstad Festival ^c	2
Charlois Speciaal ^c	1
De Nieuwe Lichting (onder andere Eendracht Festival / Festival Downtown) ^c	1
Internationale Architectuur Biennale Rotterdam (IABR) ^c	1
Poetry International Festival ^c	1
Arab Film Festival (WAAR) ^c	1
Nationale Taptoe ^s	1
O. Festival (voorheen Operadagen Rotterdam) ^c	0
Gergiev Festival	0
CPBR Cross Comix ^c	0
Een ander festival of evenement in Rotterdam	10
Minstens één van deze	43
Minstens één met subsidie	34
Minstens één met cultuurplansubsidie	22

2.10 Sportevenementen

Ongeveer een kwart (26%) van de Rotterdammers heeft in 2022 een sportevenement bijgewoond als toeschouwer. Ook zijn er Rotterdammers die enkel als deelnemer een sportevenement bijgewoond hebben of zowel als deelnemer en als toeschouwer. De meerderheid (68%) heeft echter geen sportevenement bijgewoond.

Tabel 2.10 Bezoek aan sportevenementen in 2022, in % van Rotterdammers

Alleen als toeschouwer	26
Als toeschouwer en als deelnemer	4
Alleen als deelnemer	2
Totaal % dat sportevenementen bezocht heeft	32

De NN-marathon is verreweg het sportevenement dat het vaakst door Rotterdammers is

bijgewoond: 15% van hen was als toeschouwer aanwezig en 2% als deelnemer.

Tabel 2.11 Bezoek aan specifieke sportevenementen in 2022, in % van Rotterdammers

NN Marathon ^s	15
Open dag Feyenoord, Sparta en/of Excelsior	6
Bruggenloop	3
Roparun	3
ABN AMRO Tennistoernooi	2
Ronde van Kralingen	2
Bergse Plasloop ^s	1
WPFG (World Police and Fire Games)	1
CHIO(Concours Hippique International Officiel)	1
WK Volleybal ^s	1
Rotterdam Cycling Festival ^s	1
Harbor Run	1
KLM Urban trail	0
Senior Games ^s	0
Swim 4 Daniel	0
Een ander Rotterdams sportevenement	5

2.11 Lokale culturele centra

Net zoals in 2018 bezocht 15% van de Rotterdammers in 2022 één of meer voorzieningen in deze rubriek. In de vragenlijst werden deze aangeduid als "wijkgebouwen, wijktheaters en lokaal culturele centra (LCC) in Rotterdam." Omdat deze een zeer lokale functie hebben, is het niet verwonderlijk dat de percentages allemaal nogal laag zijn: de voorzieningen zijn bedoeld voor de inwoners van een bepaald gebied. De meeste lokale culturele centra ontvangen structureel subsidie, maar niet in het kader van het Cultuurplan. Enkel het *Afrikaanderwijk Coöperatief* in Feijenoord en *Kindertelier Punt 5* in Delfshaven zijn opgenomen in het Cultuurplan. Het totale bezoek aan de gesubsidieerde wijkgebouwen, wijktheaters en lokaal culturele centra is 13%. Het bezoek aan de wijkgebouwen, wijktheaters en lokaal culturele centra die door het Cultuurplan gesubsidieerd worden is 1%.

Tabel 2.12 Bezoek aan wijkgebouwen, wijktheaters en lokale cultuurcentra in 2022, in % van Rotterdammers

't Klooster in Feijenoord ^s	2
Podium Islemunda in IJsselmonde ^s	1
Theater de Buurvrouw in Hillegersberg-Schiebroek ^s	1
De Romeijnshof in Prins Alexander ^s	1

Stadspodium Rotterdam in Centrum ^s	1
Het Klooster Oude Noorden ^s	1
Rotterdamse Munt in Feijenoord ^s	1
De Hillevliet in Feijenoord ^s	1
Leeszaal West in Centrum ^s	1
Afrikaanderwijk Coöperatief in Feijenoord ^c	1
Theater 't Kapelletje in Noord ^s	1
Cool aan de gang in Centrum ^s	1
Cult North in Noord ^s	1
De Hoekstee in Hoek van Holland ^s	1
De Zevensprong in Hoogvliet ^s	1
Paviljoen aan het Water in Charlois ^s	1
Wijktheater In de Lugt in Overschie ^s	1
De Bonte Koe in Pernis ^s	0
Art Studio in Hoogvliet ^s	0
Kunst en Vliegfabriek in Charlois ^s	0
Kunstkring Prins Alexander (pop-up) ^s	0
Niteshop in Delfshaven ^s	0
Kinderatelier Punt 5 in Delfshaven ^c	0
Zie Overschie in Overschie ^s	0
Een ander wijkgebouw / wijktheater / lokaal cultureel centrum in Rotterdam	3
Minstens één van deze	15
Minstens één met subsidie	13
Minstens één met cultuurplansubsidie	1

2.12 Workshops, cursussen en lessen

6% van de Rotterdammers nam in 2022 deel aan één of meer culturele workshops, cursussen of lessen in Rotterdam. Dit is lager dan in 2018 (8%).

Tabel 2.13 Bezoek aan culturele workshops, cursussen of lessen in 2022, in % van Rotterdammers

Circus Rotjeknor ^c	1
Stichting Kunstzinnige Vormgeving Rotterdam / SKVR ^c	1
HipHopHuis ^c	1
Jeugdtheater Hofplein ^c	1
Digital Playground ^c	0
The Writer's Guide (to the Galaxy) ^c	0
House of Urban Arts ^c	0
Kinderatelier Punt 5 ^c	0
Music Matters ^c	0
Watch that sound ^c	0
Een andere culturele organisatie in Rotterdam	1
Minstens één van deze	6
Minstens één met subsidie	5
Minstens één met cultuurplansubsidie	5

2.13 Andere culturele activiteiten

Ongeveer één op de tien (11%) Rotterdammers bezocht in 2022 één of meer andere culturele activiteiten in Rotterdam. Dit is vergelijkbaar met de voorgaande meting (9%). Het gaat om de organisaties en activiteiten die in de volgende tabel worden genoemd. Alle instellingen in de volgende

tabel ontvangen subsidie, maar bij een aantal instellingen is dat *niet* in het kader van het cultuurplan.

Tabel 2.14 Bezoek aan andere culturele activiteiten in 2022, in % van Rotterdammers

Verhalenhuis Belvédère ^c	3
Arminius ^c	3
Buitenplaats Brienenoord ^s	2
OPEN Rotterdam ^s	2
Roodkapje ^c	1
De Dependance ^c	1
Operator Radio ^c	1
Rotown Magic (onder andere Boek & Meester, Rotterdam Late Night) ^c	1
Hiphop In je Smoel / HIJS ^c	1
Onderwater Producties ^s	1
WAT WE DOEN ^c	1
Office for Metropolitan Information (OMI) ^c	0
Poppenspelers ^s	0
Extra Extra ^c	0
Designplatform ^c	0
Epitome Entertainment / EE2 (onder andere New Skool Rules, Rhymes & Beats, Industry Night) ^c	0
HipSick ^s	0
House of Knowledge ^c	0
Passionate Bulkboek (onder andere Dag van de Literatuur, Geen Daden maar Woorden, Write Now) ^s	0
Talentz Skool ^s	0
Transistor - Timewindow ^c	0
Een andere culturele organisatie of activiteit in Rotterdam	0
Minstens één van deze	11
Minstens één met subsidie	11
Minstens één met cultuurplansubsidie	9

2.14 Bibliotheek Rotterdam

De bibliotheek Rotterdam is in 2022 bezocht door 28% van de Rotterdammers. Dit is vergelijkbaar met het bezoekerspercentage in 2018 (30%). Deze instelling krijgt wel structureel subsidie, maar dit is geen cultuurplansubsidie.

3 Redenen cultuurbezoek

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staan we stil bij ervaren belemmeringen voor het cultuurbezoek. Ook kijken we naar de redenen voor de cultuurdeelname. Er zijn verschillende redenen waarom Rotterdammers geen culturele voorzieningen en/of activiteiten (meer) bezoeken. De belangrijkste redenen zijn: tijdgebrek (41%), niet op de hoogte zijn van het aanbod (36%) en de prijs (28%).

De Rotterdammers die wel culturele voorzieningen en/of activiteiten bezoeken geven aan dat zij dit voornamelijk doen ter ontspanning (67%), om tijd met familie/vrienden door te brengen (48%), om nieuwe ervaringen op te doen (41%) en omdat ze ervan genieten (41%).

Grafiek 3.1 Redenen om geen culturele voorzieningen en/of activiteiten (meer) te bezoeken in Rotterdam (%)

* Met culturele voorzieningen worden ook de culturele activiteiten bedoeld

Grafiek 3.2 Redenen om culturele voorzieningen en/of activiteiten in Rotterdam te bezoeken (%)

4 Wel en niet gesubsidieerd cultuurbezoek

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staan de tweede en de derde deelvragen centraal: Hoeveel procent van de Rotterdammers bezocht of gebruikte in 2022 een *gesubsidieerde* Rotterdamse culturele instelling?

En: Hoeveel procent van de Rotterdammers bezocht of gebruikte in 2022 een Rotterdamse culturele instelling die is opgenomen in het *Rotterdamse Cultuurplan 2021-2024*?

Het is overigens belangrijk om te vermelden dat we bij het onderscheid tussen wel en niet gesubsidieerde instellingen alleen kijken naar de subsidies door de gemeente Rotterdam.

4.2 Het totale bezoek per genre en totaal

In het vorige hoofdstuk is per genre het cultuurbezoek van Rotterdammers besproken. Daarbij werden steeds optellingen gemaakt: Het totaal van de genoemde instellingen, het totaal van de gesubsidieerde instellingen en het totaal van de cultuurplaninstellingen. Deze totalen worden in de volgende tabel nog eens op een rij gezet en opgeteld tot een "grand total". De genres zijn in deze tabel gerangschikt van het meest naar het minst bezocht.

Op de laatste regel van de tabel is te zien dat, net als in 2018, 86% van de Rotterdammers in 2022 minstens één van de instellingen heeft bezocht of deelnam aan een activiteit. 72% van de Rotterdammers bezocht een gesubsidieerde instelling of activiteit en 62% bezocht een instelling of activiteit die deel uitmaakt van het Cultuurplan. In 2018 waren de bezoekerspercentages van gesubsidieerde en cultuurplan instellingen 75% en 65% respectievelijk. Hoewel de percentages van 2022 op het eerste gezicht een daling lijken te tonen ten opzichte van 2018, zijn de percentages statistisch gezien niet veranderd.

Tabel 4.1 Bezoek aan diverse culturele genres in 2022, in % van Rotterdammers

T = totaal; S = subsidie; C = cultuurplan

	T	S	C
Bioscopen/filmhuizen	67	17	17
Concertzalen, podia en clubs	46	29	29
Musea	44	41	41
Festivals en evenementen	43	34	22
Theaters	41	31	31
Bibliotheek Rotterdam	28	28	0
Wijkgebouwen, wijktheaters en lokale cultuurcentra	15	13	1
Muziekactiviteiten en muzikaal uitvoerende gezelschappen	13	11	11
Expositieruimten en galleries	12	10	10
Andere culturele organisaties en activiteiten	11	11	9
Dans- of theatergezelschappen	9	8	7
Culturele workshops, cursussen en lessen	6	5	5
Minstens één van deze	86	72	62

Tabel 4.2 laat zien dat het aandeel bezoekers (dit is niet het aandeel van alle afgelegde bezoeken) aan gesubsidieerde instellingen 84% bedroeg in 2022. Het aandeel bezoekers aan cultuurplaninstellingen ten opzichte van het totale cultuurbezoek in Rotterdam bedroeg 72%. Deze percentages verschillen per genre. Ook deze percentages zijn vergelijkbaar met 2018; toen waren de percentages 87% en 75% respectievelijk.

Tabel 4.2 Aandeel van het gesubsidieerde aanbod ten opzichte van het totale bezoek aan de Rotterdamse culturele instellingen, in 2022

T = totaal; S = subsidie; C = cultuurplan

	T	S	C
Bioscopen/filmhuizen	100	25	25
Concertzalen, podia en clubs	100	63	63
Musea	100	94	93
Festivals en evenementen	100	80	51
Theaters	100	75	75
Bibliotheek Rotterdam	100	100	0
Wijkgebouwen, wijktheaters en lokale cultuurcentra	100	87	7
Muziekactiviteiten en muzikaal uitvoerende gezelschappen	100	87	87
Expositieruimten en galleries	100	84	84
Andere culturele organisaties en activiteiten	100	98	80
Dans- of theatergezelschappen	100	91	83
Culturele workshops, cursussen en lessen	100	89	89
Minstens één van deze	100	84	72

5 Cultuurbezoek nader bekeken

Zoals eerder vermeld maakt 86% van de Rotterdammers van 15 tot en met 79 jaar gebruik van het Rotterdamse cultuuraanbod. Echter, er bestaan verschillen in cultuurbezoek tussen de verschillende bevolkingsgroepen. De volgende tabel geeft deze verschillen weer.

Tabel 5.1 Bezoek aan culturele instellingen en voorzieningen in 2022 uitgesplitst naar achtergrondkenmerken, in % van Rotterdammers*

T = totaal; S = subsidie; C = cultuurplan

	T	S	C
Totaal	86	72	61
Geslacht			
Man	82	69	59
Vrouw	88	75	63
Leeftijd			
15-24 jaar	94	76	63
25-44 jaar	92	81	70
45-64 jaar	82	67	58
65-79 jaar	65	55	43
Migratieachtergrond			
Surinaams, Antilliaans, Kaapverdiaans	90	69	58
Turks, Marokkaans, overig niet-westers	79	65	49
Nederlands of westers	87	76	68
NPRZ			
Woont in NPRZ-gebied	84	66	55
Woont niet in NPRZ-gebied	87	75	65
Opleidingsniveau			
Tot en met MAVO, VBO of VMBO	71	54	45
MBO, MULO of MMS	80	60	41
HAVO, HBS, VWO, lyceum, atheneum of gymnasium	92	78	67
HBO of wetenschappelijk onderwijs	94	85	79
Moeite met rondkomen			
Nee, geen enkele moeite	85	77	69
Nee, geen moeite, maar ik moet wel opletten op mijn uitgaven	89	73	62
Ja, enige of grote moeite	83	66	52
Netto huishoudinkomen			
Minder dan € 1.250 per maand	80	63	52
€ 1.250 tot € 1.700 per maand	78	67	53
€ 1.700 tot € 2.350 per maand	83	66	56
€ 2.350 tot € 3.800 per maand	90	78	70
€ 3.800 of meer per maand	95	86	77
Dat wil ik niet zeggen	80	62	48
Ervaren gezondheid			
(Zeer) goed	92	80	69
Gaat wel of (zeer) slecht	71	52	42

* Verschillen worden als statistisch significant beschouwd als de *p*-waarde kleiner is dan 0,05. Dat een verschil significant is, wil zeggen dat het gevonden verschil met een waarschijnlijkheid van 95% niet op toeval berust. In de tabel zijn de **vetgedrukte** percentages statistisch significant (chi-kwadraattoets).

Kijkend naar het totale bezoek kan geconcludeerd worden dat vrouwen, jongeren en jongvolwassenen, inwoners met een Nederlandse, westerse, Surinaamse, Antilliaanse of Kaapverdiaanse achtergrond, midden- en hoogopgeleiden, hogere-inkomensgroepen en inwoners met een goede gezondheid hebben in 2022 vaker een Rotterdamse culturele instelling bezocht of gebruikt.